

با «نمایشگاه کتاب» از بریده خوانی و سندرم سایبر کندریا نجات پیدا کنیم

20 اردیبهشت 1403

علی صدرا؛ مدرس و پژوهشگر سبک زندگی و تعلیم و تربیت درباره تاثیر مطالعه بر سبک زندگی مردم، اشاره کرد: مطالعات و پژوهش‌های علمی و تخصصی ثابت کرده است کتاب و کتابخوانی در همه جوامع و کشورهای پیشرفته یکی از عوامل مشخص، مهم و تاثیرگذار بر آینده انسان‌هاست؛ یعنی اگر کسی بخواهد آینده خود را پیش‌بینی کند - و نه پیشگویی - باید به میزان مطالعه خود از کتب با اصالت و معتبر توجه داشته باشد. تفاوت پیشگویی با پیش‌بینی در این است که در پیش‌بینی با کنار هم قرار دادن یکسری نشانه‌ها و عوامل پیش‌بینی صورت می‌گیرد ولی پیشگویی بیشتر در حد حدس و گمان است و می‌تواند جنبه الهامی، قلبی و حسی داشته باشد.

وی با بیان اینکه اگر کسی بخواهد پیش‌بینی درستی از آینده خود داشته باشد می‌تواند به نوع کتاب‌هایی که مطالعه می‌کند استناد کند، گفت: تاکید می‌کنم سبک زندگی و آینده بهتر هر شخص به کیفیت و محتوای کتاب‌هایی که مطالعه می‌کند بستگی دارد. کتاب‌هایی که از ارزش، اعتبار، وزن، معنا، محتوا و کیفیت مناسب برخوردار باشد.

صدرا در پاسخ به این سوال که نمایشگاه کتاب در سبک زندگی افراد جامعه چه سهمی دارد، اشاره کرد: پژوهشگران اجتماعی در سراسر دنیا به این نتیجه رسیده‌اند که جریان‌سازی مستلزم گفت‌وگو است یعنی اگر نتوانیم در جامعه‌ای گفت‌وگو را احیا کنیم نمی‌توانیم در آن جامعه جریان‌سازی کنیم. **نمایشگاه کتاب بهترین فرصت، ظرفیت و قابلیت برای گفت‌وگو سازی و در نهایت جریان‌سازی است.** یعنی نمایشگاه کتاب خیلی خوب می‌تواند گفت‌وگو سازی را حول محور کتابخوانی تقویت کند تا جریان کتابخوانی و مطالعه در بین مردم تقویت شود و روح اندیشیدن در جامعه احیا شود. به نظر من حضور در نمایشگاه کتاب و انتخاب کتاب مناسب از عوامل مهمی است که می‌تواند در آینده انسان‌ها موثر باشد.

این پژوهشگر و محقق سبک زندگی به تاثیرات مثبت برگزاری نمایشگاه کتاب در سبک زندگی مردم اشاره کرد و گفت: کسانی که در ترویج سبک زندگی ایرانی اسلامی کار کرده‌اند این حدیث رسول گرامی اسلام را به خاطر دارند که می‌فرمایند نصف دانش آن است که بدانی آن را کجا بیابی و نمایشگاه کتاب آن مکان مقدسی است که می‌توان علم و دانش را از لابه لای کتاب‌های عرضه شده، جست‌وجو و در درون زندگی آن را پیاده کرد. در واقع نمایشگاه کتاب می‌تواند با معرفی منابع معتبر و منابعی که در لیست مطالعه مهم و فوری قرار دارند خدمت بزرگی به انسان‌هایی که علاقه‌مند به داشتن آینده‌ای موفق هستند، می‌کند. ما پژوهشگران سبک زندگی زمانی که می‌خواهیم مطالعات افراد را اولویت‌بندی کنیم چهار دسته را در نظر می‌گیریم که به شرح ذیل است، مواردی از مطالعه که مهم و فوری هستند، مواردی که مهم و غیرفوری هستند، مواردی که غیر مهم ولی فوری هستند و مواردی که غیر مهم و غیر فوری

هستند، به طور قطع مواردی که غیر مهم و غیر فوری هستند باید از سبب مطالعات ما حذف شوند، اما موارد مهم و فوری مواردی هستند که باید به سرعت در سبب مطالعاتی هر شخص قرار بگیرند.

وی ادامه داد: موارد مهم و غیر فوری شاید اصلاً نیاز به مطالعه‌شان نباشد، بلکه می‌تواند توسط دیگران مطالعه شود و ما چکیده‌ای از آن را دریافت و هم‌افزایی را تقویت کنیم. مواردی را که مهم و غیر فوری هستند می‌توان زمان‌بندی کرد، اما غیر مهم و فوری از جمله مواردی برای مطالعه است که ما می‌توانیم از چکیده‌ها و خلاصه‌برداریهایی دیگران استفاده کنیم. رسالت مهمی که نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران برعهده دارد فراهم کردن زمینه‌ای است تا مخاطبان خودشان موارد مهم و فوری و اولویت‌دار و منابع معتبر را مشخص کنند.

صدرا با بیان اینکه تکنولوژی توانسته به ورود خود به ایران سبک زندگی و مطالعه افراد را تغییر دهد و پدیده‌ای جدید به نام بریده‌خوانی را در کشور باب کند، بیان کرد: **در سال‌های اخیر با پدیده‌ای مواجه هستیم به نام بریده‌خوانی به ویژه از زمانی که مردم مبتلا به سندرم «سایبر کندریا» شدند.** من ندیدم فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی معادل فارسی این کلمه را ذکر کرده باشد به این معنی که افراد برای به دست آوردن معلومات خود به شبکه‌های اجتماعی، فضای مجازی و اینستاگرام مراجعه کرده و در این محیطها مطالبی را مشاهده می‌کنند که نسبت به آن مطلب مورد نظر تنها یک آگاهی سطحی پیدا می‌کنند. گاهی اوقات این مطالب سطحی به وسعت یک اقیانوس است، اما به عمق یک وجب و متأسفانه عمیق نیست بنابراین نمایشگاه کتاب می‌تواند با معرفی کتاب‌هایی که عمق دارد و کتاب‌هایی که از حجیت و سندیت بالایی برخوردار است به مردم کمک کند تا از بریده‌خوانی و سندرم سایبر کندریا نجات پیدا کنند.

وی با تأکید بر نقش موثر نمایشگاه کتاب بر سبک زندگی جامعه ایرانی گفت: اینترنت و فضای مجازی گرچه امکاناتی را برای دسترسی‌های آسان‌تر به اطلاعات فراهم می‌آورد، اما این حجم بالای اطلاعات درست و نادرست که به راحتی در اختیار همه قرار گرفته، می‌تواند مخاطراتی را با خود به همراه داشته باشد. **به طور قطع نمایشگاه کتاب تهران نقش مهم و تاثیرگذاری در رفع سندرم «سایبر کندریا» سندرم بریده‌خوانی دارد.** امیدوارم روزگاری برسد که فضای نمایشگاه کتاب هم به جهت سخت‌افزاری و هم نرم‌افزاری و هم از حیث جاذبه‌ها به گونه‌ای باشد که اقشار گوناگون اعم از دانش‌آموزی، دانشگاهی، حوزوی حتی عامه مردم محیط و مکان نمایشگاه کتاب را یک تفرجگاه نه به معنای یک فضا برای سرگرمی بلکه یک تفرجگاه برای استراحت ذهن و مغز اعصاب و روح و روان و تعالی و رشد و حقیقت‌هستی‌شان در نظر بگیرند. نمایشگاه کتاب با عرضه کتاب‌های معتبر و اصیل می‌تواند به جامعه کمک کند تا آینده افراد به واسطه کتاب‌های معتبری که مطالعه می‌کنند، روشن رقم بخورد.

صدرا با بیان اینکه حضور در نمایشگاه کتاب تهران یکی از اولویت‌های مهم هر محقق و پژوهشگری است، گفت: شرکت در نمایشگاه کتاب تهران را یک افتخار برای خود می‌دانم می‌دانم که هر سال با حضور در آن با تازه‌های نشر آشنا می‌شوم و از آنجا که علاقه خاصی به کتاب فیزیکی دارم بخشی از درآمد خود را صرف خرید کتاب‌های مورد علاقه‌ام می‌کنم. نمایشگاه کتاب می‌تواند در معرفی منابع معتبر و منابعی که از حجت و سندیت و پشتوانه علمی و تخصصی بالایی برخوردار هستند، به تقویت کتاب‌شناسی مخاطبان کمک کند. افراد به جای آنکه سطحی اندیشیدن عمیق بیاندیشند.

این پژوهشگر حوزه سبک زندگی تاکید کرد: موضوعی که هم اکنون با همکاران خود در کانون فرهنگی خانه صدرا در حال تحقیق و پژوهش هستیم، ازدواج آگاهانه است. در خصوص تفاوت‌های نسلی نسل زد و آلفا مشغول کارهای میدانی در اقصی نقاط کشور هستیم. این تحقیقات در سال ۱۴۰۱ در ۲۲ استان صورت گرفته است و بنادارم برای استفاده عموم جامعه مجموعه تحقیقات انجام شده را در قالب یک کتاب در آینده‌ای نه چندان دور منتشر کنم.

سی‌وپنجمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با شعار «بخوانیم و بسازیم» از ۱۹ تا ۲۹ اردیبهشت (۱۴۰۳) در محل مصلی امام خمینی(ره) به شکل حضوری و در سامانه ketab.ir به صورت مجازی برگزار می‌شود.